

ILLUSTRATIE: ARNOLD WEEL

Wees bewust van de risico's

Waar moet u op letten bij een beschikbarepremieregeling? AFM en verzekeraars stellen een leidraad op om deelnemers beter te informeren.

Lien van der Leij
Amsterdam

Het is een trend: steeds meer branches en werkgevers regelen het pensioen van hun werknemers via een vaste contributie. Het aantal Nederlanders met zo'n beschikbarepremieregeling (bp-regeling) is nu zo'n 12% van alle pensioendeelnemers.

Bij de bp-regeling ligt het risico geheel bij de deelnemer. Alleen weet die niet altijd welke risico's hij loopt. Sterker nog, de werkgever zelf weet vaak niet exact hoe zo'n premieregeling in elkaar zit, vertelt Tim Steenstra Toussaint, senior toezichthouder pensioentoezicht bij de AFM. 'Vaak weten zij alleen hun beschikbaar budget. Ze zijn afhankelijk van de informatie die wordt verschaft door verzekeraar en/of assurantiëtsuspersoon.'

Reden voor de toezichthouder om te kijken hoe het staat met de informatievoorziening rondom premieregelingen. Samen met onder anderen Arjanneke Sandtke-Brugeman deed Steenstra Toussaint onderzoek bij de elf verzekeraars en twee pensioenfondsen in deze markt. Conclusie: de verstrekte informatie bij een beschikbarepremieregeling is opvallend sec.

'Ons uitgangspunt is dat werknemers op basis van de verstrekte informatie voldoende overzicht van en inzicht krijgen in hun pensioen en zo nodig actie kunnen ondernemen,' zegt Jan van Miltenburg, manager pensioentoezicht bij de AFM. 'Samen met het Verbond van Verzekeraars is daarom een aantal aanbevelingen geformuleerd om te komen tot betere informatieverstrekking.'

Zo moeten werknemers goed geïnformeerd worden over hoeveel

wordt geïnvesteerd in hun pensioenopbouw en over wat er voor hen wel en niet verzekerd is. Daarnaast moeten zij goed worden voorgelicht over de verschillende risico's die zij lopen (beleggingsrisico, maar ook bijvoorbeeld langlevensrisico en renterisico) en de waarde en kosten van eventuele garanties.

Wie wil nagaan of zijn bp-regeling voldoende oplevert, moet opletten hoeveel premie wordt ingelegd, zegt Paul Koopman van het Verbond van Verzekeraars. 'De hoogte van de nettopremie is in grote mate bepalend voor wat u straks kunt ver-

Zelfs de werkgever weet vaak niet zo goed hoe de aangeboden regeling in elkaar zit

wachten', zegt hij. Tegenwoordig is die gemakkelijk vast te stellen omdat de meeste verzekeraars, vooruitlopend op nieuwe wetgeving, al nettopremies hanteren. Kosten voor administratie, advies en beheer, alsmede de kosten voor risicodekkingen, zaten vroeger versleuteld in de premie. Nu worden die apart aan de werkgever berekend.

Anders dan de doorsneepremie bij de meeste pensioenfondsen, waarbij jongeren bijdragen in de investeringen voor de ouderen, stijgt de premie van een bp-regeling naarmate de deelnemer ouder wordt. Uitgangspunt is dat iemand die op zijn 20ste begint met pensioen opbouwen geleidelijk meer premie betaalt, zodat aan het einde van de rit de opgebouwde pot vergelijkbaar is met die van een deelnemer in een middelloonregeling.

Toch gebeurt dat niet bij alle werkgevers, aldus de AFM. 'Sommi-

ge regelingen kennen verlaagde of vlakke premiestaffels, waardoor de pensioenopbouw achterblijft', zegt Steenstra Toussaint. 'De werkgever biedt dan wel een pensioen aan, maar dat is kariger dan de werknemer misschien verwacht. Dat moet hem duidelijk worden verteld.'

Een groot pijnpunt in de bp-regeling zit echter niet bij werkgever of verzekeraar, maar bij de fiscus. Zowel de AFM als het Verbond wijst erop dat de huidige regelgeving uit de pas loopt met ontwikkelingen in de markt. Koopman: 'De fiscus gaat nog uit van een rekenrente van 4%, wat betekent dat deelnemers — ook bij het benutten van de maximale fiscale ruimte — moeilijk een met middelloon vergelijkbaar pensioen kunnen opbouwen.'

Dat blijkt ook uit berekeningen van Tros Radar. Het tv-programma becijferde dat onder gelijke omstandigheden een beschikbarepremiëpensioen bijna 28% lager uitvalt dan een uitkeringsregeling.

Een onwenselijke situatie, benadrukt Koopman. Dat moet anders,

Vaak is niet duidelijk wat de kostprijs is van een garantie en of die in verhouding staat tot wat ie dekt

4%

Bij het vaststellen van de maximale premie gaat fiscus nog steeds uit van een rente van 4%.

zekt ook de AFM. De toezichthouder pleit ervoor om de rekenrente van 3%, die ook door de fiscus wordt toegestaan, voortaan overal aan te houden zonder aanvullende voorwaarden. Daardoor kunnen premies en ook het pensioen omhoog.

Tweede bepalende factor voor de hoogte van het uiteindelijke pensioen is het beleggingsresultaat. Koopman: 'Doorgaans worden risico's gedempt door het aandeel van risicovolle beleggingen af te bouwen naarmate iemand ouder wordt, zogeheten "lifecyclebeleggen". Deelnemers moeten wel de ontwikkelingen in de gaten houden.'

Soms kennen regelingen garanties om risico's te beperken. Een deelnemer weet zich bijvoorbeeld verzekerd van een minimumbedrag bij het bereiken van de pensioenleeftijd. Volgens de AFM worden die garanties niet altijd goed uitgelegd. 'Vaak is niet duidelijk wat de kostprijs is van zo'n garantie en of die in verhouding staat tot wat er wordt gedekt', stelt Steenstra Toussaint.

De aanbevelingen van AFM en het Verbond moeten ervoor zorgen dat de kwaliteit van de informatievoorziening verbetert. AFM rondt dit najaar gesprekken met de verzekeraars af waarin wordt gekeken hoe zij die gaan implementeren. Van Miltenburg: 'Het is van groot belang om teleurstellingen te voorkomen.'

Trendwatcher

'We moeten naar een trapsgewijs pensioen'

In het aquarium van mijn moeder zwemt een kleine roze Japanse kwal. Als je die oplost in een fles wijn en je drinkt er een glas van, stopt je hart met kloppen. Mijn 75-jarige moeder wil namelijk niet ten koste van alles oud worden.

Een deel van de generatie van veertigers en jonger zal straks ook niet willen wachten op luiers en dementie. Zelf geloof ik in een waardig leven en waardig sterven. Een goede kwaliteit van leven en daarna de euthanasiepil, prevaleert boven zo lang mogelijk doorleven. Dat betekent dat een groep mensen straks minder lang leeft en daardoor minder aanspraak zal doen op de pensioenpot.

Verder zie ik in de toekomst een samenwerking tussen pensioenfondsen en zorgverzekeraars. De eerste verkenningen vinden al voorzichtig plaats. Met behulp van nanotechnologie kunnen we

Pensioen-aanbieders en zorgverzekeraars gaan samenwerken

onze gezondheid steeds beter voorspellen. Zo weet je straks dat je over vijf jaar een nieuwe heup nodig zult hebben. Als je zorg en pensioen koppelt, kunnen ze samen heupjes en pacemakers inkopen. Een verzekerde van wie bekend is dat hij over een paar jaar een bepaalde aandoening krijgt, kan dan bijvoorbeeld

€1500 pensioenuitkering krijgen en €500 in natura aan zorgkosten.

Verder denk ik dat we toe moeten naar een trapsgewijs pensioen. Mensen zouden geleidelijk minder uren moeten gaan werken, zodat ze op hun 70ste bijvoorbeeld nog twee dagen in de week werken. De overheid zou op deze flexibilisering moeten inspelen door sociale zekerheid en inkomstenbelasting variabel te maken. In ruil voor een langer arbeidsleven, zouden burgers dan meer vrije tijd en tijd voor opleiding krijgen tijdens hun leven. Dat werkt positief op zowel hun productiviteit als op hun levensvervulling. Ik zou daar zo voor tekenen.

Adjedj Bakas is trendwatcher en auteur van meerdere boeken